

De Festa, Palma Lliure d'Agressions Sexistes i Sexuals

**Protocol d'Agressions
Sexistes i Sexuals en Contextos d'Oci**

Àrea d'Igualtat, Joventut i Drets Cívics
Juny 2017

Ajuntament de Palma

1. Introducció

La Regidoria d'Igualtat, Joventut i Drets Cívics va posar en marxa el 2016 la campanya de comunicació "No i punt. De festa, Palma lliure d'agressions sexistes". Aquesta campanya ha estat present als carrers de Palma i, mitjançant punts d'informació, a les principals festes, revetles i esdeveniments que han tingut lloc durant l'estiu, les festes de Nadal i Sant Sebastià.

A més de les accions informatives i de sensibilització, en el marc del projecte "No i punt!" també s'han dut a terme accions formatives, com el taller "Prevenició d'agressions sexistes i sexuals: sexualitat sana i relacions sexuals igualitàries", a través del web www.palmaeduca.cat, i d'altres per a l'apoderament de les dones com els tallers d'autodefensa feminista, amb l'objectiu que aquestes prenguin consciència de les situacions de violència masclista i tinguin capacitats d'elecció i d'acció davant una agressió sexual.

Diferents entitats socials s'han sumat a la campanya, com la Federació d'Associacions de Veïnats i Veïnades de Palma, el Col·legi Oficial de Psicologia de les Illes Balears i la Creu Roja, Energy Control Balears..i el Consell de Mallorca ha fet extensiva la iniciativa als pobles.

S'ha de considerar la trajectòria de l'Ajuntament de Palma a l'àmbit de les violències masclistes. Des de l'any 1989 ofereix un servei d'acolliment a les dones víctimes de violència de gènere i els seus infants i des de 2005, un servei d'atenció social específic per a víctimes.

Aquest protocol és el resultat d'un treball en xarxa amb entitats i serveis, de la col·laboració entre l'Ajuntament de Palma, el Consell de Mallorca i les entitats que participen al Consell de Dones de Palma.

2.Fonaments de dret

L'article 65 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes de les Illes Balears, considera violència masclista la violència sexual, els abusos sexuals i les agressions sexuals, que inclouen qualsevol acte de naturalesa sexual forçada per l'agressor o no consentida per les dones: el tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual, la imposició, mitjançant la força o amb intimidació, de relacions sexuals no consentides, i l'abús sexual o qualsevol acte que impedeix a les dones exercir lliurement la sexualitat, amb independència que l'agressor tingui relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la víctima.

La mateixa Llei estableix, al seu article 68, que les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències i de manera coordinada, han de dur a terme campanyes de sensibilització que incloguin un conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives destinades a generar canvis i modificacions en les actituds de la població que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista; un conjunt d'accions orientades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, inclòs el treball específic amb agressors, i impedir-ne així la normalització, i també accions destinades a sensibilitzar la ciutadania sobre aquesta problemàtica.

L'article 4.h de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per a garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals per a eradicar l'LGTBI defineix l'assetjament per raó de l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere: qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica, o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu i/o molest.

D'altra banda, el Codi penal regula, al seu títol VIII, els delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals, entre els quals els d'agressions sexuals i abusos sexuals (articles 178, 179, 181 i 182).

Es considera agressió sexual qualsevol conducta que atempti contra la llibertat sexual d'una altra persona, amb violència o intimidació, entenent violència com la utilització de força física i intimidació com les conductes de tipus psicològic que tenen com a finalitat infondre temor a patir un mal imminent i greu, o amenaces de patir-lo en la persona de la víctima o d'altres persones properes.

La violació es considera agressió sexual i es defineix com l'accés carnal per via vaginal, anal o bucal, o la introducció de membres corporals o objectes per alguna de les dues primeres vies.

Els abusos sexuals es donen quan una persona, sense violència o intimidació i sense que hi intervingui consentiment, realitza actes que atempten contra la llibertat sexual d'una altra persona. També són considerats abusos sexuals no consentits els que s'executen sobre persones que es troben privades de sentit o del trastorn mental del qual s'abusa, així com els que es cometen anul·lant la voluntat de la víctima mitjançant l'ús de fàrmacs, drogues o qualsevol altra substància natural o química idònia a aquest efecte.

També és considerada abús quan el consentiment s'obté valent-se el responsable d'una situació de superioritat manifesta que coarta la llibertat de la víctima.

- En menors de 16 anys es considera abús o agressió sexual quan es realitzen interaccions entre un menor i un adult, quan l'adult (agressor) utilitza al menor per a estimular-se sexualment a ell mateix o a una altra persona. L'abús sexual també pot ser comès per una persona menor de 18 anys quan aquesta és significativament major que la víctima o quan l'agressor està en posició de poder o de control.
- Qualsevol activitat sexual, amb violència o sense, entre un adult i un menor o entre dos menors quan un exerceix poder sobre l'altre. Forçar, coaccionar o persuadir a un menor a participar en qualsevol tipus d'activitat sexual.

Així mateix, la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, al seu article 37.5 tipifica com a infracció lleu la realització o la incitació a la realització d'actes que atempten contra la llibertat i la indemnitat sexual, o l'execució d'actes d'exhibició obscena, quan no constitueixen infracció penal. Estableix així un règim sancionador per a les agressions sexistes en contexts d'oci.

3. Definicions

Les agressions sexistes poden adoptar diferents formes:

- Formes d'assetjament físic: besades, abraçades, formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o al grup que els pateix.
- Formes d'assetjament verbal: comentaris o bromes sexualment insinuants, preguntes impertinents sobre la seva vida privada, comentaris sobre la seva aparença física quan són ofensius, invitacions inadequades per a una trobada, així com qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius sobre la persona,... que tenen com a objectiu ridiculitzar, menysprear i/o agredir una persona o grup, floretes indesitjades... i les insistències davant una negativa. També tenen aquesta consideració quan es comparteixen a través de les xarxes socials.
- Formes d'assetjament no verbal: mirades inapropiades o lascives que l'intimidin, fotografies o imatges que algú li envia o mostra de contingut sexualment explícit; material pornogràfic que algú obliga a veure en contra de la seva voluntat, conductes exhibicionistes...¹

---

¹ L'exhibicionisme és delictiu quan es realitzen actes d'exhibició obscena davant menors de 18 anys o persones discapacitades.

Es considera **agressió sexual** qualsevol conducta que atempta contra la llibertat sexual d'una altra persona, amb violència o intimidació. També es considera agressió sexual els comportaments, sense violència, que es realitzen amb el consentiment viciat i/o invàlid de la víctima. En contexts d'oci, el consentiment pot ser invàlid per la privació de sentit, l'aprofitament per la reducció del nivell de consciència mitjançant l'ús de fàrmacs o qualsevol altra substància

4. Justificació del protocol

Les agressions sexistes estan incorporades a la vida de les dones com a part de la cultura de l'oci i són percebudes com a normals i inevitables per part de les joves. Això dificulta que la mateixa víctima no tingui la convicció que aquestes conductes abusives i intimidadores constitueixin realment una agressió i per aquest motiu no hi fan front ni les denuncien. A més, a l'imaginari col·lectiu les agressions sexistes estan totalment desvinculades de les agressions sexuals.

En un context festiu, el consum de substàncies, pels efectes desinhibidors que produeixen, perpetuen les conductes de les persones agressores i, per tant, no es legitimen els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona víctima.

En la majoria de delictes sexuals comesos (agressions amb penetració i abusos sexuals a persones adultes) els subjectes actius són homes i els passius, dones. Aquesta afirmació és sustentada per les investigacions i pels delictes denunciats contra la llibertat sexual.

Amb el títol *Violència de gènere contra las mujeres: una encuesta a escala de la UE* (2014), s'elaborà un estudi d'àmbit europeu sobre la violència contra les dones, amb una mostra de 42.000 dones. Aquesta investigació posà de manifest que a l'Estat espanyol un 22% de les dones ha patit algun tipus de violència sexual després d'haver complert els 15 anys, enfront de l'11% de mitjana de les dones de la UE, i el 5% de les dones han estat violades. L'estudi afirma que les al·lotes joves constitueixen un dels grups més vulnerables a la victimització.

A les Illes Balears disposam de les dades de l'Anuari del Ministeri de l'Interior, segons el qual el 2015 es registraren 411 delictes contra la llibertat sexual, i de l'estudi elaborat a partir d'una mostra de 34 persones, anomenat *Agresión sexual en Mallorca: características del agresor, de la víctima y de la agresión en el año 2016* (Instituto de Medicina Legal, Illes Balears, 2017) que analitza les característiques dels agressors, de les víctimes i de les agressions sexuals. Aquesta investigació conclou que les agressions es concentren en grups de joves residents, sobretot els mesos d'estiu (juliol i agost) i durant la nit, amb consum d'alcohol i altres substàncies a una de cada dues agredides. Assenyala també que en la meitat dels casos existeix relació prèvia entre la víctima i l'agressor, la qual cosa trenca la imatge estereotipada que l'agressor és una persona desconeguda.

5. Objectius del protocol

Els objectius de "No i punt!" són aconseguir una ciutat lliure de sexisme i d'agresions sexistes i sexuals, i que tothom pugui gaudir de la festa i de l'espai públic en llibertat.

En aquest context, el protocol sorgeix de la necessitat de garantir un espai de seguretat on, si es produeix una agressió sexista o sexual, les víctimes tinguin el suport i l'apoderament per a poder actuar per elles mateixes.

Alhora, el protocol esdevé un instrument de prevenció des del moment que identifica i anomena les agressions sexistes i sexuals, i aporta eines i estratègies per a poder actuar quan es cometen.

6. Àmbit d'aplicació

La campanya “No i punt!” s'adreça tant a qui pateix una agressió com a qui la comet i a qui l'observa. Aquest protocol s'aplica a totes les persones víctimes d'una agressió sexual o sexista, independentment de l'edat, de la nacionalitat, de la situació administrativa i de la circumstància personal o social.

Com s'ha esmentat, la majoria d'agressions sexistes es produeixen sobre les dones, però també sobre altres persones amb identitats de gènere no hegemòniques o fins i tot sobre aquelles que per l'aspecte físic no responen als estàndards estètics.

En un context de festa qualsevol persona pot ser agressora i en un moment determinat, traspassar els límits de l'altra, no reconèixer-ho ni admetre-ho. Fins i tot un company o una persona de l'entorn proper pot cometre una agressió per una determinada socialització de gènere que atorga uns privilegis als homes enfront de les dones i els situa en una posició de superioritat.

Quan la violència sexual és exercida per la parella mateixa o per coneguts queda oculta i resulta difícil detectar-la, a diferència dels episodis violents exercits per persones desconegudes.

7. Actuació en el moment de L'AGRESSIÓ SEXISTA

7.1. Si en un concert, una revetla o una festa OBSERVES

una agressió sexista actua, no et quedis en silenci i fes saber a qui la comet que aquestes actituds (tocaments indesitjats, bromes insinuants..) no són tolerades i es rebutgen per a poder gaudir d'unes festes lliures d'agressions sexistes i sexuals.

Acosta't a qui pateix l'agressió sexista, demana-li com està i si necessita ajuda.

Quan no sàpigues com actuar o quan vegis que, malgrat els advertiments, les conductes persisteixen i traspassen els límits de l'altra, acut al punt d'informació i explica el que has vist al seu personal.

No la deixis sola si aquesta situació la incomoda. Acompanya-la, si cal, al punt d'informació. El personal de “**No i punt!**” sabrà com actuar.

7.2. Si en un concert, una revetlla o a qualsevol context de festa VIUS

Una agressió sexista no la deixis passar, fes saber que no toleres aquestes actituds i que les rebutges per a poder gaudir d'unes festes lliurement.

Digués “No i punt!” El rebuig el pots expressar verbalment, però també altres codis de conducta no verbal transmeten el mateix missatge (l'expressió facial, donar l'esquena...). Una altra qüestió és que l'altre interpreti aquets codis de conducta, accepti la resposta o, al contrari, continuï traspassant els teus límits i no et deixi gaudir de la festa.

No et sentis culpable si a en un principi vares seguir el que et semblava un bon “rotllo”. Pots canviar d'opinió en qualsevol moment i decidir tallar l'abús. S'ha de respectar la teva decisió.

Hi ha conductes que et poden semblar difuses, però t'incomoden i et sentes ofesa. Pots tenir la percepció que no són delictes i ser-ho.

Si estàs amb amics i/o amigues, fes-los saber què et passa, què t'incomoda; et donaran suport i confiança per a afrontar l'agressió sexista.

Si en un moment donat de la festa et trobes tota sola, cerca algú de l'entorn i explica-li el que et passa.

Quan hi hagi un punt d'informació “**No i punt!**” ves-hi i comunica el que et passa. Actuaran davant qualsevol verbalització d'una manifestació de violència masclista.

7.3. Si en un concert, una revetlla o a una festa NO ACCEPTES EL “NO I PUNT!”

Pensa que insistir és assetjar i assetjar és agredir.

Si et diuen clar i fort “No i punt!” accepta la negativa.

Si et giren l'esquena, no segueixen la conversa, eviten la teva mirada... et comuniquen clarament que no els interessa relacionar-se amb tu. Accepta la seva negativa.

Fes cas al que et diuen el companys i les persones que estan de festa quan et recorden que la festa és per a gaudir-ne lliurement i que has d'aturar les conductes invasives i abusives.

Res justifica les agressions; ni l'alcohol ni les substàncies que s'hagin consumit.

No t'excusis amb la forma de vestir de l'altra. Tothom és lliure de posar-se la roba que li agrada.

Accepta els límits de l'altra i que pot canviar d'opinió en qualsevol moment.

7.4. Com ha d'actuar el personal del punt d'informació “No i punt!”

- Ha d'estar atent davant qualsevol possible agressió sexista.
- La resposta ha de ser immediata i contundent. Ha d'anar al lloc on s'ha produït l'agressió i parlar amb qui pateix l'agressió i amb qui la comet perquè aturi les actituds sexistes. Si aquests comportaments no cessen es pot contactar amb els cossos de seguretat.
- En tot moment ha de donar suport. És important que no se senti exclosa de l'espai de festa i no quedi tota sola; han d'estar amb ella i l'han d'ajudar a cercar amics, amigues o persones de la seva confiança.
- Si cal, s'ha de facilitar un espai de seguretat i preservar-la de la persona agressora.
- La Policia local de Palma serà informada amb antelació dels llocs i calendari dels punts d'informació del “No i punt!” i serà present als esdeveniments festius multitudinaris que es desenvolupen a l'espai públic. Atendrà les incidències que el personal de “No i punt!” comuniqui i podrà resoldre si les agressions sexistes són susceptibles d'interposar-hi una denúncia.

8. Actuació en el moment de L'AGRESSIÓ SEXUAL

8.1. Si en un concert, en una revetlla o en qualsevol context de festa OBSERVES

Si ets testimoni o t'assabentes d'algun abús o una agressió sexual, no deixis la víctima tota sola, estigues amb ella fins que arribi una persona de la seva confiança o personal especialitzat (policia, sanitari...).

Respecta la seva intimitat.

Presta-li la teva ajuda, facilita-li un telèfon si no en té o ajuda-la a telefonar.

Si es contacta amb l'112 des del servei d'emergències activaran els mecanismes de protecció pertinents. A Palma, la Policia Nacional, cos policial amb competències en l'atenció a qualsevol víctima de violència sexual, es farà càrrec de la víctima i de totes les actuacions que calguin, siguin sanitàries o judicials. Si per diferents motius acut en un primer moment la Policia Local, atendran en primera instància la víctima procurant-li assistència mèdica o acompanyant-la a l'hospital de referència (Hospital de Son Llàtzer i Hospital de Son Espases) o a la Policia Nacional.

Has d'entendre que pot actuar com vulgui davant una agressió, en tot moment has de respectar la seva decisió, fins i tot encara que no la compreguis.

Si hi ha un punt d'informació de la campanya "No i punt!", pots acudir-hi i explicar el que has observat. El personal del punt d'atenció sabrà com actuar.

Si creus que hi ha un risc imminent per a la seva integritat física no dubtis: avisa els serveis d'emergència directament i després presta auxili.

8.2. Si en un concert, en una revetlla o en qualsevol context de festa, VIUS O PATEIXES

Si has patit un abús sexual o una agressió sexual, no et sentis culpable; la responsabilitat d'una agressió és de qui la comet, no de qui la pateix.

Pots dir no, canviar d'opinió en qualsevol moment, rebutjar una pràctica sexual i ningú té el dret d'imposar-te res que tu no vulguis o desitgis. Et lliure de viure la teva sexualitat.

És important en aquest moment sentir-te acompanyada per algú de la teva confiança.

Contacta amb el servei d'emergències 112, explica els fets i s'activaran els protocols d'actuació.

Si hi ha un punt d'informació de la campanya "No i punt!" pots acudir-hi i explicar el que has patit. El personal del punt d'atenció t'atendrà

Pot ser que el teu primer impuls sigui anar a casa, rentar-te o canviar-te de roba per a eliminar qualsevol empremta de l'agressor. Has de ser saber que podries eliminar proves biològiques per a la identificació de qui t'ha agredit; per tant, si et sents capaç acudeix abans de rentar-te i/o llevar-te la roba a l'Hospital de Son Llàtzer o al de Son Espases.

A Palma, la Policia Nacional, cos policial amb competències en l'atenció a qualsevol víctima de violència sexual, es farà càrrec de la víctima i de les diligències que calguin.

8.3.Si en un concert, en una revetla o en una festa, NO ACCEPTES EL "NO I PUNTO!"

Pensa que insistir és assetjar i assetjar és agredir. A tu et pot semblar que simplement flirteges, però el teu comportament invasiu i intimidador cap a l'altra pot constituir un abús sexual i, per tant, un delictes contra la llibertat sexual.

Ni l'alcohol ni les substàncies que s'hagin consumit justifiquen les agressions. No t'aprofitis d'un consentiment viciat. En aquest casos l'altra no té la capacitat per a comprendre el sentit del que fa perquè el seu nivell de consciència està reduït pel consum d'alcohol o de qualsevol altra substància.

Accepta que l'altra pot canviar d'opinió en qualsevol moment, pot interrompre una relació que ha iniciat, negar-se a una pràctica sexual de risc o que no desitja... i no tens el dret d'obligar-la a continuar ni de forçar-la.

Tampoc t'excusis en la forma de vestir de l'altra. Tothom és lliure de posar-se la roba que li agrada.

8.4. Com ha d'actuar el personal del punt d'informació “No i punt!”

- És important que qui pateix una agressió no quedi tota sola, han d'estar amb ella i l'han d'ajudar a cercar amics, amigues o persones de la seva confiança, facilitar-li un telèfon si no en té o ajudar-la a telefonar.
- Si cal una intervenció d'emergència s'ha de telefonar a l'112.
- S'ha d'informar que pot demanar assistència policial i acudir als serveis d'urgències mèdiques. Els dinamitzadors o dinamitzadores no la poden acompanyar a interposar una denúncia o acudir a un centre hospitalari. Aquests acompanyaments els poden fer persones de confiança de la víctima o personal dels serveis especialitats o dels cossos de seguretat.
- Segons el seu estat emocional o físic s'ha de facilitar un espai de seguretat i, si és possible, d'intimitat.
- S'ha de tractar la informació amb confidencialitat, no divulgar-la ni traspasar-la.
- S'ha de respectar la decisió de la víctima, facilitar la informació però no condicionar-la. Pot ser que aquest no sigui el moment adequat per a prendre una decisió immediata i li calgui un temps per a poder decidir què fer en relació amb l'agressió patida.
- Si la víctima decideix acudir a un servei mèdic s'activarà el protocol sanitari. Ha de saber que és recomana no rentar-se ni canviar-se de roba per a no perdre proves biològiques.
- S'ha de tenir present que:
  - Quan es tracta de menors d'edat, estan en situació d'incapacitació o es tracta d'una persona desvalguda és obligatori interposar la denúncia al Ministeri Fiscal, per la qual cosa s'han d'avisar els serveis policials.
  - Quan són persones en situació administrativa irregular se les ha d'informar que tenen dret a assistència.
  - Les persones que ho necessiten poden disposar del servei d'interpretació i traducció en el moment d'interposar la denúncia i als centres hospitalaris.

- Facilita-li el díptic informatiu on consten les dades de contacte de serveis especialitzats i d'interès per a qui ha patit una agressió: serveis sanitaris, d'assistència psicològica i jurídica....Pot ser que no en faci un ús immediat, però més endavant li serà d'utilitat per a prendre una decisió informada.

8.5. Quan la víctima acut a un servei mèdic

Ha de saber que és molt probable que després d'una violació la primera reacció sigui eliminar qualsevol marca de l'agressor sobre el cos, la qual cosa podria suposar que s'eliminassin proves essencials per a la identificació i la condemna de l'agressor. És per aquest motiu que es recomana no rentar-se ni canviar-se de roba i, en cas d'una violació bucal, no menjar ni beure abans del reconeixement a l'hospital.

Una persona agredida sexualment es pot adreçar a qualsevol centre sanitari, sigui privat o públic, però per a l'exploració física i l'obtenció de mostres biològiques s'estableixen com a centres de referència a Palma els hospitals de Son Espases i Son Llätzer, i a la resta de Mallorca, l'Hospital Comarcal d'Inca i l'Hospital de Manacor.

El personal sanitari està obligat a denunciar l'agressió amb independència de la decisió de la víctima. Les agressions sexuals o maltractament físic són fets delictius, per la qual cosa s'informarà a les autoritats judicials perquè adoptin les diligències d'investigació procedents i coordinin les actuacions a seguir.

Si en un primer moment s'acut a un centre de salut d'atenció primària o a un centre sanitari no de referència (inclosos els centres sanitaris privats), des d'aquests centres informaran immediatament sobre els fets les autoritats judicials i després derivaran al centre hospitalari de referència.

L'informe de lesions, sempre que no posi en perill la dona, s'ha d'entregar. Si no se li dona, la víctima pot demanar-ne una còpia per a ella, encara que tots els informes s'envien als jutjats.

8.6. Quan la víctima decideix interposar denúncia

Per a interposar una denúncia es pot acudir a la Comissaria de la Policia Nacional o al Jutjat de Guàrdia 24 hores, atès que a Palma aquets tipus de fets delictius són competència de la Policia Nacional.

L'objectiu del procés penal és que la persona que agredeix no quedi impune i donar seguretat a la víctima. Ella ha de tenir clares les característiques del procediment penal i saber que es tracta d'un procediment punitiu que garanteix els drets de les persones que presumptament han agredit. La víctima també ha de saber que si no s'interposa una denúncia no s'activaran alguns mecanismes per a la seva seguretat i tampoc es prendran mesures per a impedir la impunitat d'aquests actes: la persona que agredeix quedarà lliure de càrrecs i la pot tornar a agredir, a ella o a una altra persona.

8.7. Quan no hi ha un punt d'informació “No i punt”

En un concert o en una revetla pot ser que no hi hagi punt d'informació del “No i punt!”, però sí d'organitzacions o entitats que treballen en l'àmbit de les violències masclistes. Sovint s'identifiquen perquè duen un mocador o braçalet morat. T'hi pots dirigir, et donaran suport i t'indicaran com actuar. Si l'agressió es produeix en contexts tancats (bars, discoteques..) i no hi ha un punt d'informació de la campanya “No i punt!” pots acudir al personal de sala i comunicar-li l'incident.

9. Recursos d'interès

Emergències 112

Servei universal i gratuït 24 hores

Atenció psicològica en situació de crisi

Policia Nacional. Unitat d'Atenció a la Família i a la Dona (UFAM)

Atenció especialitzada i personalitzada a qualsevol víctima de violència sexual

Carrer de Simó Ballester, 8. 971 225 200

Jutjat de Guàrdia obert 24 hores

Avinguda d'Alemanya, 5. 971718 224

Centre de Diagnòstic, Tractament i Prevenció d'Infeccions de Transmissió Sexual (CAITS)

Servei anònim i gratuït, que no requereix cita prèvia ni targeta sanitària

Ambulatori del Carme, 3r pis, consultes 30, 31 i 32

Carrer del Carme 18, 971 175 729

Horari: de dilluns a divendres, de 14.30 a 20.30 h

Servei 24 h. Acompanyament de l'Institut Balear de la Dona

Carrer d'Aragó, 26, 1r E. 971 178 989

Servei d'Assistència Psicològica de l'Institut Balear de la Dona

Carrer d'Aragó, 26, 1r E. 971 178 989

Centre d'Informació de la Dona. Institut Balear de la Dona

Assessorament jurídic

Carrer d'Aragó, 26, 1 rE. 971 178 989

Oficina d'Assistència Víctimes del Delicte

Atenció jurídica i psicosocial

Jutjats de l'avinguda d'Alemanya, 5, soterrani. 971678616

Sex-consulta PalmaJove. Ajuntament de Palma

Consulta gratuïta i confidencial de sexualitat

Carrer de Sant Pere, 6. 971 725 501/ 663 200 411 (WhatsApp)

Àrea d'Igualtat, Joventut i Drets Cívics. Ajuntament de Palma

Accions de sensibilització i apoderament per a prevenir les agressions sexistes i sexuals

Carrer de la Ferreria, 10. 971 229 757, noipunt@palma.cat

10. Documentació de consulta

FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT *Noctambul@s*. *Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en contextos de ocio nocturno*. Tercer informe anual 2015/2016

POBLE SEC FEMINISTA. *Protocol d'agresions sexistes Festes Majors Poble Sec*.

AJUNTAMENT DE PAMPLONA. *Por unas fiestas libres de agresiones sexistas*.

AJUNTAMENT DE BILBAO. *Guía No es No. Por unas fiestas igualitarias libres de agresiones sexistas*.

AJUNTAMENT DE SANT SEBASTIÀ. *Protocolo de actuación y asesoramiento para la atención en casos de violencia sexista*.

AJUNTAMENT DE VITÒRIA. *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos*.

MORENO-VÍLCHEZ, B, COVES-MACHI L, GUTIERREZ-BUITRAGO G, MEDIO-CORNEJO I

INSTITUT DE MEDICINA LEGAL DE LES ILLES BALEARS. *Agresión sexual en Mallorca: características del agresor, de la víctima y de la agresión en el año 2016. Comparación con el año 2015*.

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS (FRA). *Violencia de género contra las mujeres: una encuesta a escala de la Unión Europea 2014*.

11. Agraïments

Carme Vidal, Salut i Gènere de la Conselleria de Salut

Institut de Medicina Legal de les Illes Balears

Jaume Pla, Divisió Policia Judicial de la Policia Local de Palma

Energy Control

Oficina d'Assistència a Víctimes de Delicte